

REDACTIUNEA, Tipografia și Administrația
Brașov, Piața-mare 80.

Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscrise nu se restituie.

INSERATE: se primesc la Administrația Brașov și la birourile următoare:
Viena la M. Dukos Nachf., Heinrich Schalek, Rudolf Mosse. — In Budapesta la Eckstein Bernáth, Julius Leopold, Blochner L.

PREȚUL INSERATELOR:
Un șir pe 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și înviață. Reclame pe pag. a 3-a 1 șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

„GAZETA” apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
— pe un an: —
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei luni 6 cor. — N-rii de Duminică:
patru cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
N-rii de Duminică 8 fr. an.
No poteste prenumăra la toate oficiile poștale precum și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
La Administrația „GAZETEI”, pe 1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C. pe trei luni 5 C. Cu dușul această: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni 12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiile se plătesc înainte.

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

Nr. 118.

Brașov, Sâmbătă, 28 August (19 Septembrie)

1910.

La debutul d-lui Brote.

— O nouă declarație a d-lui Maniu —

D-l Dr. I. Maniu ne trimite spre publicare următoarele referitoare la tristul rol politic al d-lui Brote:

D-l Eugen Brote în articolul său intitulat „O rază de lumină”, apărut în nr. 87 al „Telegrafului Român”, nizuindu-se a justifica afirmațiunea sa din un articol precedent al d-sale, în senzul căreia noi am fi declarat contelui Khuen, că „nici noi nu ținem la autonomia Transilvaniei”, face destăinuirea menită a produce oare și care senzație, că aceasta informațiune a primit-o dela prim-ministrul, contele Khuen, întocmai precum a reproduc o în articolul său.

Esclusiv din considerații de corectitudine personală, țin a declara, că și în fața acestei afirmațiuni a d-lui E. Brote susțin întru toate declarațiunea mea anterioară, la care n'am absolut nimic de adăus.

La întrebarea puțin întârziată a d-lui E. Brote, că ce am căutat și ce am discutat noi cu d-l Khuen, constat, că deputați cari au avut însărcinarea și prin urmare au avut dreptul și datorința de a să pune în atingere cu d-nul prim-ministru, au raportat clubului deputaților naționaliști și comitetului național, despre rezultatul misiunii lor și despre întreg conținutul convorbirilor avute. Astfel demersurile întreprinse de deputații români, au primit deplină aprobare și justificare dela singurul for competent.

Cu mai mult drept am putea noi să ne punem întrebarea, că oare ce rost a avut întrevăderea d-lui E. Brote cu prim-ministrul Ungariei? Și poate nu mă înșel, dacă cred, că opinia publică românească va fi mai puțin nedumerită asupra întrevăderii, ce au avut esmișii clubului naționalist cu d-nul prim-ministru, decât a-

supra celei ce a avut d-l E. Brote cu d-l conte Khuen.

Comitetul național, care singur e în stăpânirea datelor privitoare la convorbirile noastre avute cu d-nul conte Khuen, va face uz de ele, când va găsi de oportun și eu nu pot decât să regret, că nu sunt în situația de a putea satisface curiozitatea d-lui E. Brote și nu mai puțin regret, că din motivele espuse în declarația mea anterioară, nu mă pot absta dela rezerva impusă mie de împrejurările bine cunoscute, cari azi încă mă împiedică să discut în meritul chestiunii, care ne preocupă.

Aluziunile ușor de înțeles, lipsite de ori-ce temelie, cu cari d-nul Eugen Brote a ținut să împodobească ultimele sale manifestări ziaristice dovedesc, dacă nu o evidentă răutate, atunci cel puțin o completă necunoștință a stărilor politice și a condițiilor lor, pe lângă cari suntem constrânși a duce azi lupta politică a neamului românesc, care la tot cazul se prezintă alt-fel, fiind în mijlocul ei, decât privindu-o din afară.

Blaj, la 7 Septembrie 1910.

Cu deosebită stimă:
Iuliu Maniu.

Triumful geniului românesc.

Zilele aceste sunt poate de-o epocală însemnătate pentru ramura ginteii latine din orientul Europei, pentru națiunea română.

Aruncată departe de celelalte surori latine ale ei, ruptă în bucăți prin granițe politice, apăsată și prigonită de popoare hrăpărețe, cari voiau și voiesc să-o asimileze, ea a rezistat tuturor atacurilor, secolii de-a rândul. Și aceasta forță de rezistență constituie o mare virtute, cu care a fost înzestrat acest popor.

De vre-o jumătate de secol, de când cătușele robiei medievale s-au rupt, acest popor în razele soarelui libertății

face progrese îmbucurătoare pe toate terrenele, ce alcătuiesc viața popoarelor distinse, iar acum în nobilul său avânt ia parte cu succes uimitor la marele inventii mondiale, cari servesc progresul omenirii întregi.

Înțelegem triumful aviativ al inginerului-aviator Vlaicu.

Am avut noi și până acum inventatori, am avut diverse succese și triumfuri în lumea mare, dar triumful lui Vlaicu, triumful geniului românesc, este un triumf mondial, care ne deschide definitiv calea pe care era pornită națiunea română, spre a putea ocupa un loc de onoare în concertul popoarelor europene, în șirul popoarelor culte.

Iată însemnătatea zilelor noastre, cari au încoronat cu un succes atât de strălucit zborurile d-lui Vlaicu.

Privitor la acest eveniment, cu titlul pus în fruntea acestui articol, »Secolul« serie următoarele:

Într'unul din marile sale discursuri marele Ioan Brătianu, vorbind de viitorul neamului românesc, a zis că atunci, când din sânul neamului nostru va ieși un mare inventator, a cărui invenție să marcheze o epocă în propășirea omenirii, atunci se va manifesta geniul neamului nostru și ne vom stabili definitiv rolul de popor civilizator, alături de marile popoare europene.

A întrevăzut oare Ioan Brătianu, că după 25 ani visul său se va realiza?...

Luni spre seară tânărul și modestul inginer ardelean, Aurel Vlaicu, a obținut un triumf definitiv cu aeroplanelul inventat de dânsul și construit în București. Și cu aceasta s'a sărmat odată pentru totdeauna geniul românesc, așa cum l'a visat Ioan Brătianu.

Se cade ca toți Români de pretutindeni se sărbătorească această strălucită manifestație a geniului românesc și se arătăm lumii întregi, că

acest neam, care în curs de 19 veacuri a fost sfâșiat în bucăți, tiranizat și cutropit, a știut să reziste ca nimeni altul și numai după 50 ani de libertate, el prin munca sa eroică a dat omenirii un cuceritor al aerului.

Și ca să restrângem cadrul mândriei noastre naționale, se mai stăruim puțin și asupra faptului, că Aurel Vlaicu e venit în țară abia de un an. El este ardelean, e fiu de țărani români și oricât a stăruit de el proprietarul moșiei din satul său natal, baronul Bornemisza, ca să pună la dispoziția guvernului maghiar invenția sa, adică s'o maghiarizeze și se facă pentru maghiarism ceea ce a făcut Matei Corvinul, — el, împirsis de iubirea de neam, a venit în București și s'a oferit ministerului de războiu.

Triumful lui se răsfrânge și asupra Transilvaniei, care a dat românismului o pleiadă atât de strălucită de mari dascăli, în frunte cu Lazăr, pleiadă de scriitori și poeți mari în cap cu Coșbuc și Goga.

Aurel Vlaicu va fi o mândrie națională pentru noi Români. Dar și o glorie pentru mult încercata Transilvanie.

Mangra nu se abate. După pătania de la Sibiu, d-l deputat Mangra s-a dus acasă la Orade și acolo întrebă de un corespondent al lui »Bud. Hirl.«, a făcut următoarea declarație:

»Și azi sunt tot cel vechiu. Vederile nu mi-s'au schimbat. Nu-i adevărat că am fost conducătorul ultraștilor. Numai când comitetul național a ajuns în temniță atunci am făcut mișcarea naționalistă pentru a face presiune morală asupra guvernului pentru ca să-i agratieze, lucru care s'a și întâmplat apoi. Atunci am lucrat în numele comitetului și nu în numele meu am reprezentat politica comitetului. Nici când conducător nu le-am

»FOILETONUL GAZ. TARNS.«

Capitularea dela Sedan.

În 1 Sept. n. s-au împlinit 40 de ani dela capitularea oastei franceze la Sedan.

Colonelul Ernest Pichard, un martor ocular al acestei teribile tragedii istorice relatează astfel cele petrecute în ziua anunțată înainte Sedanului:

Pe înălțimile dela Frénois, erau întrunți regele Prusiei, prințul de coroană Moltke, Bismarck și stat-majorul.

La ora 6 apără generalul Reille. El aducea din partea lui Napoleon III o scrisoare de următorul cuprins pentru regele Wilhelm I:

„Domnule Frate!

Deoarece n'am avut parte să mor în mijlocul trupelor mele, nu-mi rămâne, decât să predau sabia în mâna Majestății Voastre.

Sunt al Majestății Voastre

Semp frate
Napoleon.”

Regele se consultă câteva momente cu Bismarck. Moltke se apropie de Reille. Acesta istorisii, că Napoleon se expune oare întregii celui mai violent foc, fără ca să fie atins însă de nici un glonț. Moltke îl întreabă pe Reille, dacă armata franceză

mai era în stare să se apere! „Cred, că da, răspunde generalul francez, noi putem să răzvim prin armata germană, ce o va costa pe aceasta scump.”

Contele Hatzfeld compuse pentru rege răspunsul către Napoleon. Apoi îl dictă lui Wilhelm I, care scrisse următoarele:

„Domnule Frate!

Regretând împrejurările, în care ne întâlnim, accept sabia ce mi-o oferiți, și Vă rog, să autorizați pe unul din ofițeri a negocia pentru capitularea armatei, ce s-a luptat sub comanda Voastră atât de brav. Eu am desemnat din parte-mi pe generalul Moltke.

Sunt al Majestății Voastre

Semp frate
Wilhelm.”

Înainte Sedanului 1 Sept. 1870.

După aceea se apropie Bismarck de Reille, care-i spuse, că n-ar trebui să i-se impună condiții grele unei armate, care s'a bătut atât de eroic.

Bismarck dând din umeri, Reille adăuse repede că, Francezii vor arunca orașul în aer. »Bine zise Bismarck, aruncați-l în aer«. Într'aceia regele predă lui Reille scrisoarea pentru Napoleon.

După primirea scrisorii, Napoleon se puse să caute un general, care să negocieze cu Moltke pentru capitulare.

Wimpffen refuză și-și dete și demisiu-

nea, ce împăratul i-o respinse; atunci acesta se gândi la Ducrot, care refuză de asemenea, zicând, că deoarece Wimpffen luă comanda în dimineața zilei, nu trebuie să se retragă după înfrângere. S'a mai propus ca negociator și generalul Donay, ca cel mai în vârstă divizionar. Dar el răspunse, că Wimpffen nu e rănit, deci nu trebuie înlocuit.

Atunci împăratul scrisse următoarea scrisoare lui Wimpffen: »D-ra nu trebuie să-ți dai demisiunea, câtă vreme e chestiunea de a salva armata, prin o capitulare onorabilă. Eu nu-ți primesc demisiunea.

D-ta și-ai făcut în decursul zilei datorita: fă-o până la sfârșit. E un serviciu, ce-l aduci țării. Regele Prusiei a acceptat armistițiul și eu aștept propunerile lui. Crede în prietnia mea.»

În urma acestei scrisori Wimpffen se duse la împărat, căruia îi spuse:

»Majestate, dacă am pierdut bătălia, dacă am fost învins, cauza este, că nu mi-s'au executat ordinele mele; generalii nu m'au ascultat«. Atunci Ducrot se postă în fața lui Wimpffen și-i zise răstit: »Ce tot spui d-ta? Cine și-s'a împotrivit? La cine faci aluziune? La mine? Din nenorocire ordinele d-tale, s'au prea executat. Dacă am fost învinși atât de rușinos, cum nu se poate mai rușinos, numai d-tale

avem să-ți mulțămim și proastele dispozițiuni, ce le-ai luat. Răspunderea pentru ele e numai a d-tale, căci dacă m'ai fi ascultat, nu ni-s'ar fi tăiat linia de retragere, și azi am fi în siguranță la Metz-Res». — »Eh bine«, răspunde Wimpffen, »deoarece sunt atât de incapabil, atunci nu pot să am eu comanda superioară«. »Nu e așa«, răspunde Ducrot.

»Azi dimineață ai cerut să și-se dea comanda supremă, căci te așteptai la onoruri și foloase: eu nu și-am contestat-o, deși era contestabilă. Acum nu te mai poți retrage așa cu unu cu două; d-ta singur trebuie să suportți rușinea capitulațiunii.

Lucrurile erau cât pe aci să degeneze în scandal: împăratul interveni. Ducrot se retrase. Wimpffen se însărcină cu trista misiune. I se dete o scrisoare de autorizare și plecă la Douchery, însoțit de generalul Faute și de câțiva ofițeri, între cari se afla și generalul Castellan, reprezentantul intereselor împăratului.

Căpitanul de cavalerie D'Orset, care a fost de față la negocierile lui Wimpffen scrie următoarele:

»Wimpffen se adresă lui Moltke cu cuvintele acestea: »Aș dori să știu, care sunt condițiunile de capitulare, că Majestatea sa regele Prusiei bine voiește să ni le pună.

— »Ele sunt foarte simple!, răs-

fost, dar mă atacă, pentru că acum mi-s'a dat ocaziune de a lupta pentru programul meu. Pe mine însă nu mă pot teroriza și dela convingerea mea nu mă vor abate cu intimidare.

Nimic nu arată mai bine starea piezișă, în care a ajuns Mangra. De frica stăpânului trebuie să-și renege faptele din trecut, ori apoi să-l credem pe cuvânt, că Mangra »naționalistul« de odinioară, a fost tot...cel de azi? Sărmanul om!

Cartea verde a României și »Le Temps«. »Le Temps« publică nota următoare cu privire la Cartea verde română :

»Guvernul român a publicat de curând Cartea verde asupra incidentului provocat la Pireu, când în trecerea vasului »Impăratul Traian« din 30 Maiu 1910, asupra cărui incident am scris și noi la timp. Regretele exprimate în 27 Iunie de căpitănelul portului Pireu comandantului orașului românesc sunt concepute așa cum urmează :

»Vă exprim regretele mele și acelea ale guvernului, care de alt-fel a exprimat regretele sale guvernului român, pentru incidentul care a avut loc pe bastimentul d-voastră: vă asigur, că cei culpabili vor fi pedepsiți și că pe viitor asigurarea vaselor d-voastră va fi garantată și că asemenea fapte nu se vor reînoi.

Dificultatea care puse în conflict Grecia cu România, s'a rezolvit prin această, grație bunelor ofiții ale guvernului italian, însărcinat la Atena cu afacerile românești și abilei atitudini a d-lui Djuvara, ministrul afacerilor streine a României.

Conflictul dintre Turcia și Grecia.

După știrile din Constantinopol guvernul turc are să lupte mult cu comitetul tănărur, care-i cere să fie intransigent în conflictul cu Grecia și, la nevoie, să mobilizeze armata la frontiera acesteia. Poarte, din contră, față de asigurările Puterilor protectoare, că drepturile de suveranitate ale sultanului asupra Cretei nu vor suferi nici o știrbire, e animată de sentimente pacifice și evită tot ce ar putea da naștere unui războiu.

— Se afirmă, că la granița grecească se află concentrați 125.000 soldați.

După o altă telegramă din Constantinopol sosită la Viena, Turcia a mobilizat 80,000 oameni cu 350 tunuri la frontiera bulgară.

Politică națională și politică personală.

Cu acest titlu ziarul »Seara« de ieri publică următoarele :

Destăinuiri și constatările corespondentului nostru din Budapesta cu privire la rolul trist al d-lor Brote și Slavici în politica Românilor de peste munți, au pro-

vocat o legitimă indignare în opinia publică. Acești oameni erau considerați ca luptători naționali intransigenți, se știa despre dânsii, că au dus campanii violente în contra »moderațiilor« de dincolo și au combătut toate guvernele ungurești, până la baronul Banffy, care-i amăgise pentru o vreme. De-atuncea, d-nii Brote și Slavici păreau să fi revenit la sentimentele și principiile lor naționale, cel puțin vorbeau și scriau în acest sens.

Dar iată că a fost destul să se producă aventura lui Mangra, prietinel lor, ca să avem noi încercări de pacificare cu Ungurii, conduse de radicalii naționaliști de odinioară. De astădată cazul este mult mai grav. În politica Românilor de dincolo d-nii Brote și Slavici nu mai au nici un drept să se amestece în calitate de conducători. Amândoi au renunțat la cetățenia ungară și au devenit cetățeni români. Iar cetățenii români nu pot conduce politica Românilor, cari sunt cetățeni streini.

Totuși s-a întâmplat minunea, că guvernele ungurești, cari au groază de expatriții de dincolo, să descopere printre aceștia elementele cele mai simpatice și să trateze cu ele în audiențe secrete pe socoteala poporului românesc din regatul ungar. Ciudată potriveală a lucrurilor și oamenilor. Un prim-ministru ungar tratează cu cetățeni streini în contra propriilor săi cetățeni, precum sunt d-nii Dr. Mihali și Dr. Iuliu Maniu.

Aceasta nu ne-ar face decât să zămbim ironic. Inșă d-nii Brote și Slavici se pretind de două ori Români, fiind și Români de dincolo și cetățeni români! Ei susțin, că ar fi cei mai chemați să arate, care ar fi politica națională adevărată a neamului românesc, considerat de dânsii, ca fiind prea slab, să se măsoare cu Ungurii.

Să fie cu adevărat națională o astfel de politică meschină? Dar e cu neputință. Slab nu este poporul românesc. Slabi sunt d-nii Brote și Slavici, cari au ajuns să facă politică personală sub pretextul intereselor naționale!

Deschiderea congresului internațional cooperativ.

(Coresponderță specială.)

Hamburg, 5 Sept. 1910.

Azi s-a deschis aci congresul internațional cooperativ în sala spațioasă Ernst-Merk-Halle din grădina zoologică, la care congres iau parte reprezentanții tuturor țărilor civilizate din lume.

Români sunt bine reprezentați. Din România sunt de față : I. G. Duca, N. Telega, Dr. I. Răducanu, F. Enescu, I. Motoiu, Cartianu, Georgescu, N. Moga, Filipescu, Morcovescu, din Ungaria, Constantin Popp, Sibiu, Ioanichie Neagoe, Petrovaselo, Bercan și Lazar Vrăciuc, Dobra; din Bucovina: G. Tofan, Bolocan.

Congresul s-a deschis la 9 oare a.

m. în limba engleză, fiind tălmăcită vorbirea de deschidere și în limba franceză și germană. S-a accentuat în deosebi munca în alianță a tuturor naționalităților, muncă, pe care cooperația internațională are chie-marea a o desvolta spre a promova bunăstarea omenirii din toată lumea.

V.-u.

Bazaconii brotiste.

Cu acest titlu, »Drapelul« publică următoarele :

Se pare, că marele nostru »exilat de bună voie« și frate de cruce cu vicarul dela Oradea-mare, a devenit spiritul rector al organului metropoliei din Sibiu, căci nu trece săptămână fără ca »Telegraful român« să nu aducă câte un articol, chilo-metric din condeiul lui Eugen Brote.

Așa și în fruntea n-ruului de Marți găsim un asemenea articol intitulat : »Ră-tăcirii politice« și garnisit cu deplina sub-scriere a autorului.

Acum o ia d-l E. Brote pe altă coardă.

Mai deunăzi se făcea că știe, că acei membri ai comitetului național român, cari au ajuns în atingere cu ministrul pre-zident au abandonat autonomia Ardealului din program, dar n'au avut curajul a spune aceasta și publicului român.

După aceea a modificat treaba și a zis, că el ce știe în chestia aceasta, știe dela însuși ministrul preșident, care a vor-bit »între patru ochi« cu acei membri! Parcă dacă vorbesc mai mulți înși deodată cu un ministru, s'ar putea considera acea convorbire ca întâmplată »între pa-tru ochi«.

Văzând că astfel a șteclit-o, întoarce acum coarda și atacă conducerea de partid și în special pe d-l Dr. Iuliu Maniu, că de ce nu au abandonat autonomia Ardealului, căci »guvernul nu poate răuși dacă România... vor declara, că fără a-utonomia Transilvaniei și fără înlăturarea sistemului dualistic al Monarchiei ei nu dau nici un concurs la deslegarea problemei naționale«.

Va să zică pe d-l Brote de »reușita guvernului« îl doare capul și nu de reușite partidului, al cărui vicepreșident a fost — durere — odinioară! De aceea și ține să-și iee dela guvern informațiuni despre atitudinea conducătorilor partidului național român!

Dar, ca să fie bazaconia completă, ține d-l Brote să imbrace demersurile cabinetului Khuen într'o lumină fantastică.

El vede în contele Khuen pe »reprezentantul împăratului« și raportându-se la prima convorbire a contelui Khuen cu președintele partidului național român, zice :

»Convorbirea aceasta între reprezen-tantul împăratului și unul din reprezen-tanții Românilor (Dr. T. Mihali) a fost tănuită până în ziua de astăzi, cu toate că ea are o importanță epocală : căci de-a-bea acum împrejurările politice au per-

mis »Mejestății Sale imperiale și apostoli-ce regale« să dea în mod constituțional prin guvernul său ungar răspunsul la Me-morandul prezentat de Români la 1892«.

Nu știm, dacă contele Khuen, întors acum acasă din vilegiatură, va ceti scri-sele celui mai nou satelit al său, dar sun-tem convinși că, făcând aceasta, va rămă-nea gură căscată!

Dar nu pentru Khuen scrie Brote a-ceste, ci pentru Români, pe cari îi ține încă destul de proști, ca să-i prindă pe clei cu asemenea bazaconii.

Auzi acolo, »Impăratul«, la care s'a dus Brote la 1892 ca »să părăscă pe Re-gele Ungariei« — cum zicea pentru cei mai slabi la cap — acel »Impărat« vine la 1910, va să zică după 18 ani să-i răs-pundă prin contele Khuen la »Memorand«!

Acum înțelegem, că ce a căutat d-l Brote la Khuen: S'a dus să-i spună, că »Impăratul a greșit adresa, când a chemat Khuen pe Dr. Mihali la sine, căci din par-tea Românilor numai Brote, ticlitorul ne-norocitului »Memorand« din 1892, are in-drituirea de a vorbi cu împărați.

De aci și campania, ce a deschis-o contra lui Dr. Mihali, Dr. Maniu etc., cari au cutezat să vorbească cu »reprezentan-tul împăratului« înainte de omul întru a-devăr chemat pentru asemenea misiuni : E. Brote.

Că proști mai ține E. Brote pe Ro-mâni!

Nu ne mirăm însă de el, căci întreaga lui carieră se constituie din »exploatarea naivității mulțimei, ei ne mirăm de »Tel. rom.«, că dă loc unor asemenea prostii...

Așa credem, că »Tel. rom.« ar putea face servicii cu mult mai prețioase bise-ricii și neamului, publicând lucruri mai înțelepte și nu asemenea bazaconii. Mai ales, că »T. R. nu e organ particular, ci al unei biserici întregi și în această cali-tate și-ar putea impune anumite rezerve.

În jurul scumpirei cărnii.

Chestiunea cea mai însemnată, care preocupă astăzi toate părțile populați-unei din Ungaria și Austria este scumpirea cărnii, care pe zi ce merge devine tot mai îngrijitoare. Primăriile orașelor mai mari au început pretutindenea să se ocupe cu această chestiune ardentă și să afle mij-loace potrivite pentru combaterea scum-pirei.

La noi în Brașov, unde pe lângă scumpire mai e vorba să izbucnească și o grevă a măcelarilor, se va întruni mâne, Sâmbătă, la orele 4 p. m. comisiunea de aprovizionare a orașului, care va lua în desbatere măsurile pentru aprovizionarea orașului Brașov cu carne.

Pe eri a fost convocată o adunare a consiliului comunal din Budapesta, având la ordinea zilei chestia scumpirei cărnii. Cu privire la această chestiune viceprima-rul Budapestei Vassilievits a declarat, că se va discuta chestia influației unui mare abator și a scaunelor pentru defacerea cărnii în detaliu pentru consumatori. Se va grăbi apoi importul vitelor vii din Ser-bia și România și se va mări numărul abatoarelor pentru cai.

Viceprimarul consideră ca imposibilă de împlinit cererea guvernului austriac de a se acorda o reducere de 50 la sută pen-tru vitole exportate din Austria. De ase-menea este exclus a se putea împlini ce-rerea Austriei de a se opri exportul că-rnei în Germania.

Ziarului »Pester Lloyd« i-se scrie din București următoarele :

Acum câteva zile s-a publicat într-un ziar guvernamental știrea, că un negus-tor de vite din Austria a venit în Mol-dova să cumpere vite și nu a găsit.

Știrea aceasta este perfect adevărată și trebuie adăugat, că vite bune de tăiat nu se găsesc azi în România și că vitole de muncă devenite nefolositoare, cari se taie în România nu merită cheltuiala ex-portului și nu vor găsi cumpărători în străinătate.

Pentru o schimbare a acestei situații lipsesc cu desăvârșire elementele prim-ordiale.

Țăranul român cu gospodăria lui pri-mitivă nu se gândește la vite de export, iar pentru marii proprietari și arândășii pământul arat este mult mai rentabil, ca pășunile în actualele împrejurări.

În Moldova de sus care e speci-

punse Moltke, »rămâne prizonieră toată armata cu bagajele ei: ofițerii le vom lăsa armele, în semn de considerațiune pentru eroismul lor, dar vor fi și ei prizo-nieri de războiu». Wimpffen găsi condițiile acestea prea dure. »Mi se pare că arma-ta franceză ar fi meritat o soartă mai bună!«, zise generalul francez. »Nați fi dis-puși să acceptați următoarele condițiuni? Noi vă predăm orașul cu tunurile din el, și să ne permiteți să ne tragem armata cu bagaje, armele și steagurile ei, sub condițiunea ca în decursul acestui războiu să nu se mai lupte în contra Prusiei. Impă-ratul și generalii vor garanta pentru oș-tire, iar ofițeri se vor obliga în scris; a-poi armata va fi dusă într'o localitate oare-care din Prusia sau în Algeria, unde va rămânea până la încheierea păcii«.

Ca niște cazuri de precedentă Wimp-fen a invocat capitulațiunile de la Mainz, Genua și Ulm. Moltke refuză orice discuțiune, declarând, că el nu retrage din ce a spus nici o iotă. Wimpffen insistă din nou asupra propunerii sale și se referi la jalnică sa situațiune de care el nu e vi-novat, că abea sosit din Africa i s'a dat comanda superioară și acum să-și asoci-eze numele cu o deasauroasă capitulare! »Dumneavoastră, mai zise plângându-se Wimpffen, care sunteți general ca și mine

ar trebui să înțelegeți trista mea situație. Vă stă în putință să-mi micșorați nenoro-cirea : alegeți condițiuni mai onorabile; pentru ce nați face aceasta?« Dar Moltke nu să lă-ă să se înmoze de aceste »ple-doarii personale«. Atunci Wimpffen se a-prinse și zise : »Dacă nu-mi acordați con-dițiuni mai bune, pe cele ce-mi puneți nu vi le accept. Mă duc la oștire, iau coman-da și am să trec printre rândurile arma-tei prusiene, sau mă voi închide la Sedan!«

Foarte liniștit Moltke răspunse : »Eu vă stimez mult, apreciez situațiunea d-vo-astră, și regret mult că nu pot să vă fac ce-mi cereți. De trecut printre rândurile noastre nu puteți trece, și nici în Sedan nu vă puteți închide.

Știu, că aveți încă excelente trupe : o infanterie de elită, o cavalerie eroică, și o artilerie admirabilă, ce poate să ne facă mult rău; dar o mare parte a infanteriei d-voastră e demoralizată; noi avem azi mai bine de 20.000 de prizonieri... Nu vă rămâne decât numai 80.000 de soldați. Cu aceștia nu puteți rupe rândurile noastre, pentru că eu am în jurul Sedanului 240.000 de oameni și 500 tunuri, din care 300 sunt îndreptate asupra Sedanului. Dacă vreți să vă convingeți despre toate ace-s-tea, pot să-i arăt unui ofițer, ce mi-l veți trimite, toate pozițiunile trupelor mele, și

atunci vă veți convinge, că eu vă spun a-devărul. Apoi d-voastră n'aveți mijloace de trai nici pentru 48 de oare, iar muni-țiunile de războiu vă lipsesc cu totul.

»Auzind acestea Wimpffen schimbă tactica; el încercă să-i arete lui Moltke că e interesul Germaniei chiar, să acorde o capitulare cinstită. Cavaleriasca națiune franceză va fi foarte recunoscătoare pentru mărinimia biruitorului. Cele două țări vor relua relațiunile lor pacifice. Dar, dacă Franța va fi tare umilită, inima ei va rămânea pină de ură, ce va izbucni mai târziu.

La cuvintele acestea intră în vorbă și Bismarck, ca să-i arate lui Wimpffen cu istoria în mână, că Germania nu se poate lăsa pe mărinimia Franței, care fără nici un motiv a răpit provinciile germane.

Ce a urmat se știe. Wimpffen tot re-peta într'una, că el nu va semna o astfel de capitulare, dar tăcu, când Moltke îi zise apăsat. »Mâne la 4 oare dimineața ar-mistițiul expiră. Preciș la oara aceasta în-cep bombardamentul«.

Wimpffen nu mai avu în cetro și semnă capitulațiunea.

S—a.

pentru creșterea vitelor, un hectar de pământ arat produce anual 70 lei, pe când un hectar de pășune în cazul cel mai favorabil produce 40 lei. Acesta este motivul, pentru care câmpiile și pășunile au fost transformate în ultimul deceniu în arături.

Fabricile de spirt, cari în plină activitate ar putea da hrană cu rămășițele lor de la 12 până la 13 mii de vite, se află azi în situație grea, din cauză că monopolul cărciumelor la sate a redus consumațiunea alcoolului.

Fabricile de spirt din România au fost silite să-și mărginească producția și azi creează cel mult 5 până la 6 luni pe an.

Se naște acum întrebarea, dacă guvernul român ar fi gata, ca prin premii de export să ridice producția spirtoului, aducând astfel fabricile în situația de a produce hrană pentru vite.

În Viena a avut loc Miercuri o mare adunare a funcționarilor salariați și muncitori, în care au fost reprezentate 25 de societăți, între cari și societatea funcționarilor dela căile ferate. Adunarea luând în considerație scumpirea traiului și în special a cărnei, a hotărât să trimită primului ministru o deputațiune, care să-i declare, că le este imposibil a-și mai continua activitatea, dacă nu se aprobă imediat importul de carne din Argentina și importul de vite vii din Bosnia.

S'a hotărât a se declara primului ministru, că în caz contrar mii de funcționari și muncitori vor declara rezistența pasivă și eventual greva generală.

Adunarea a adoptat o rezoluție, prin care se hotărăște organizarea unei mari demonstrații în fața parlamentului, în ziua deschiderii Reichsrathului.

ȘTIRI.

— 27 August v.

Vlaicu a sburât din nou. Vlaicu a sburât Mercuri din nou înaintea primului ministru, a ministrului de lucrări publice și a altor persoane distinse, cari se interesează de aproape de strălucitele succese ale primului nostru aviator și inventator. Mica avarie, produsă în urma accidentului de Luni a fost repede reparată. Imediat după sosirea primului ministru, elegant monoplan a fost scos afară și după câteva minute Vlaicu sbura. Dânsul a executat câte-va sboruri foarte frumoase, la o înălțime de 100—150 metri, făcând virajuri, cari au impresionat adânc pe puținii dar selecții asistenți. Atât primul ministru cât și ministrul lucrărilor publice, cari au văzut pentru prima-oriă sburând pe Vlaicu, l-au felicitat în mod călduros, asigurându-l de tot concursul lor.

Membrii comisiunii de aprovizionare a orașului Brașov sunt convocați pe mâine, Sâmbătă, la orele 4 p. m. în localitatea secției IV a magistratului la o ședință importantă, având la ordinea zilei cestiunea aprovizionării orașului cu carne. Membrii sunt rugați a se prezenta în număr mare.

Necrolog. Direcțiunea instit. de cred. și econ. societ. pe acții, »Orientul« din H.-Dobra, anunță încetarea din viață a membrului Aron Muntean, întimplat în 4 Sept. n. 1910. Fie-i memoria binecuvântată!

Inundații pretutindeni. Din toate părțile lumii sosesc știri despre inundațiile pricinuite de ultimele ploii generale. Mai mult a fost încercată de astădată tot monarchia noastră. Ziarele din Budapesta aduc știrea, că apele Dunării sunt în continuă creștere și că în fiecare moment se așteaptă inundarea insulei Margareta. În Austria sunt de-asemenea mari inundații. Din toate părțile Moraviei și Sileziei se semnalează inundații. Multe case s'au prăbușit, iar numărul vitelor perite în ape e din cale afară mare. Orașul Geeding e amenințat.

Știrile, cari sosesc despre inundațiile din sudul Ungariei, sunt tot mai îngrozitoare. În Mehadia s'au prăbușit numeroase case. Oaspeții dela băile Herculane pleacă pe jos la Orșova, spre a părăsi ținutul inundat. Circulațiunea cu trenurile este pe timp îndelungat întreruptă. Comunicațiunea cu România e întreruptă, din cauză, că apele au rupt podul de fier dela Verclorova.

Direcțiunea căilor ferate ungare anunță, că serviciul a fost reluat pe linia Budapesta-Orșova, între Caransebeș și Domasnia, însă trenurile accelerate 703 și 704 nu circulă, decât până la și dela Caransebeș. Trenurile express 701 și 702 nu circulă. Serviciul între Domasnia și Orșova este încă întrerupt.

Românii la congresul de geologie din Stockholm. Zilele trecute s'a terminat la Stockholm al XI-lea congres de geologie și a II-a conferință agrogeologică, în urma unei mari și intense activități. Din România au luat parte la acest congres d-nii Gr. Ștefănescu, V. Popovici Hatzeg, G. Murgoci și Niculescu Slavea. Au făcut comunicări d-nii Gr. Ștefănescu și G. Murgoci. D-l Murgoci a luat parte însemnată în acțiunea agrogeologică, fiind unul din liderii ei. A vorbit despre »Seria de soluri de terra rossa« iar în consiliu a susținut înființarea unei reviste de agrogeologie. Propunerea d-lui Murgoci a fost admisă în principiu. Viitorul congres geologic s'a decis să se țină în anul 1913 la Canada, iar conferința a treia agrogeologică la 1914 în Petersburg. După terminarea ședințelor s'au făcut numeroase excursiuni științifice după specialități la care au luat parte și delegații români. Congresul a avut o reușită desăvârșită. Numeroase publicații au fost distribuite congresiștilor. Cu această ocazie s'au tipărit și două mari monografii asupra zăcămintelor ferului și asupra schimbării cliimei.

În una din aceste lucrări este și un foarte interesant articol al d-lui Murgoci. Ziarele apărute în țările de Sud, publică articole foarte elogioase cu privire la articolul d-lui Murgoci, spunând, că e cel mai interesant dintre toate articolele apărute în cele două monografii.

Un călător turc mort de holeră pe vasul »Regina Elisabeta«. Din T.-Măgurele se anunță, că vaporul ungar de pasageri, »Regina Elisabeta« din ordinul autorităților a fost oprit în mijlocul Dunării, nepermițându-se debarcarea călătorilor de pe bord în Nicopol și nici în localitate. Măsura aceasta a fost dictată de faptul, că pe vasul sus numit a murit un călător turc, care după cât s'a putut afla până acuma se crede, că a murit de holeră.

Guvernul bulgar a ordonat ca pasageri bulgari să debarce în Rusciuk, unde vor fi obligați să stea sub observație timp de 8 zile. Autoritățile bulgare au fost înștiințate de un medic din Rahova de faptul, că pasagerul turc mort pe bordul vasului ungar, se crede, că a sucombat din cauza holeră. Autoritățile bulgarești au comunicat starea aceasta telegrafic autorităților române, care au luat imediat măsurile de mai sus.

Roosevelt atacat într-o întrunire publică. Cu prilejul întrunirii convocate la Forgo, Roosevelt a avut o până foarte neplăcută. Ex-președintele n'apucase să isprăvească discursul său în chestiunea uvrieră, și un individ pipernicit sparge rândurile mulțimei și repezindu-se la el, îl apostrofează:

— Mă rog, cu ai cui bani ți-ai permis d-ta luxul acestui turneu prin țară? Roșu de mânie, Roosevelt îi ripostează:

— Întrebarea-ți e de om rău crescut; cu toate acestea îți voi răspunde: Călătorește cu banii, ce mi-i dai ziarul »Outlook«, al cărui colaborator sunt.

— Minți! sbiară energemenul, amenințându-l cu pumnii.

Postul președinte a văzut gestul și parând lovitura a înșfăcat pe agresor, dându-l pe mâna poliției.

— Minți! urma să vociferaze individul, în timp ce era târât de gardiști. »Voiajezi pe socoteala bietului popor!«

Expoziția de vite din Săcel. Comisia economică a comitatului Sibiu, asemnând subvenția de 300 cor. pentru premiile de distribuit la a 20-a expoziție de vite de prăsilă, împreună cu împărțire de premii în bani, pe care Reuniunea română agricolă sibiană o va aranja în comuna Săcel (lângă Săliște), tot odată a numit ca reprezentant al său la expoziție pe d-l Petru Drăghits, prim pretor în Săliște. Expoziția se va ține, după toată probabilitatea, în luna Octomvrie n. c.

Suveranii ruși la Friedberg. Duminecă s'a întâmplat un incident misterios la Friedberg, unde, precum știm, familia țarului se află în vilegiatură. Doi indivizi îmbrăcați în uniformă de sublocotenenți din regimentul 16 de infanterie au voit să pătrundă în cea parte a castelului, unde locuiește țarul. La intrarea principală cei doi indivizi au fost opriți de santinele și siliți să se înapoieze, deoarece nu aveau nici o legitimație. Indivizii au dispărut fără urmă.

Grav accident de automobil. În apropiere de orașul Bologna s'a întâmplat un grav accident de automobil. Un autobus, în care se aflau vre-o 60 de pasageri, a căzut într-un șanț, din cauza unui defect al frânei. 2 pasageri au fost omorâți, iar 36 grav răniți.

O descoperire a d-nei Curie. Academia de științe a primit alaltăeri o scrisoare din partea d-nei Curie, prin care raportează că a izbutit să degajeze radiul, obținându-l în stare curat metalică. Se știe că până acum procesul acesta a fost imposibil. Radiul exista numai aliat cu brom sau cu clor. D-na Curie și colaboratorul ei, Bierne, pe cale de galvanizare electrolitică, au obținut un decigram de radiu, ca metal curat. Acest nou metal este alb, se oxidează foarte repede în aer și devine negru. Hârtia pusă în contact cu radiul metalic, arde. Apa se descompune.

Posta redacției. În »Posta redacției« a »Telegrafului Român« de Joi cetim următoarele:

Amicul, Sibiu. Domnul E. Brote a spus în coloanele ziarului nostru ceea ce avea de spus, și *alte articole nu ne mai trimite.* Afiam deci de bine a nu-ți publica reflexiunile trimise.

Un amic de-al ziarului nostru din Sibiu ne avizează, că »P. r.« »Telegrafului« în forma cum e publicată, nu e corectă.

Nu Brote nu mai trimite articole, ci »Telegraful Român«, săturat și el de bazaconile d-lui Brote, nu-i va mai publica articolii. Aceasta o anunță »Tel. R.« în o formă urbană în »P. r.«

Ceva despre navigația aeriană.

De Traian Vuia.

Deși bazele tuturor acelor cuceriri cari formează fala timpului, în care trăim au fost date din anticitate, progresul s'a făcut cu o greutate de nedescris. Dacă și cercul lumii cunoscibile s'a lărgit, cercul necunoscutului pare a se fi lărgit în aceeași măsură. Dacă mulțimea a aflat în credințele vechi un razim și o consolare, s'au găsit în totdeauna oameni, în a căror inimă s'a furigat scepticismul. Toate religiile, toate doctrinele filozofice, toate sistemele științifice se pretind fondate pe un adevăr și totți deținătorii acestor, așa zise adevăruri, sunt tot atâtea piedeci la descoperirea adevărului, precum în evoluția biologică orice organ vechi e o piedecă pentru dezvoltarea unui organ nou. Spiritele pătrunzătoare, științifice, nu se mai mulțumesc, însă cu credințele vechi și ca atare nu se mai resemnează și nu vor să se lase a fi înfrânate de puterile naturii. Ele caută se priceapă totul, să destrame totul, se pătrundă misterele adânci ale naturii. Setea acesteia nemărginită de a scruta necunoscutul și de a cuceri o nouă putere a Universului, se datorează toate descoperirile.

Civilizația omenească, lărgirea cercului libertății individuale și colective, nu e decât o funcție a micșorării distanței între indivizi. Ori-ce descoperire nu poate avea alt scop decât micșorarea acestei distanțe, iar ca urmare firească: mărirea libertății omenești, doborârea unei tiranii. Spirite neîndrăznețe, resemnate, au voit se limiteze puțința omului de a se mișca, pe scoarta pământului, de care l-ar lega o fatalitate nemiloasă. Savanții oficiali niciodată n'au admis, că omul s'ar putea libera de această scoartă, deși oameni prevăzători, cari au dat o formă exactă credinții contrare, n'au lipsit niciodată.

Primul cugetător, care, crezând în această liberare, a căutat să dea problemei o soluție realizabilă, e Leonardo da Vinci, dela care posedăm un prețios manuscris în această privință. El reuși, mulțumită unei observări profunde a pasărilor, se tragă din zborul lor învățaminte și să fixeze poziții, care nici prin procedeele fotografiei rapide ale lui Marey n'au putut fi redată până acum, de oarece asemenea poziții presupun intervenția vântului, în condiții cari n'au putut fi observate încă. Comparând studiul lui Leonardo da Vinci cu ale observatorilor și fiziologilor moderni, superioritatea e de partea celui dintâi. El a socotit ca adevăratul inventator al elicei: inima vapoarelor și unicul propulsor în navigația aeriană. Totuși realizarea practică a ideii lui n'a făcut aproape nici un pas până la începutul secolului XVIII, când un călugăr brazilian Bartolomeo da Guzman, construiește cel dintâi aerostat, fapt pentru care e pedepsit. Ideia e reluată mai târziu de frații Montgolfier și apoi de fizicianul Charles. Entuziasmul e mare, oamenii cred că navigația aeriană e deja un fapt împlinit. Scepticismul nu întârzie însă, se ia locul optimismului din prima clipă, iar cei ce avură nesocotința să păstreze entuziasmul lor dela început, fură socotiți drept nebuni. Savanții lumii întregi, matematicieni celebri, declarară cu o seninătate olimpiană, că realizarea ideii de a naviga în aer trebuie gonită în do-

meniul visurilor, ca o credință incolțită în creeri dezzechilibrați. Decretarea lor n'a putut împiedeca totuși pe cercetători să se ocupe de aproape de problemă, deși fără un rezultat pipâibil. E în natura acestei chestiuni și în rostul general al fenomenelor, ca soluția ei să nu poată veni într-o epocă barbară. Rezolvirea problemei navigației aeriene trebuia să completeze alte descoperiri. Și cu toată tortura, la care a supus mintea omenească și cu tot dorul cu care soluția ei era așteptată, cărma balonului abia a avut câțiva partizani, pe când mașina de zburat propriu zisă n'a fost socotită, până în anii din urmă, decât ca o adevărată chimera.

În studiul de față n'am pretenția să fac istoricul întreg al navigației aeriene. Mă voiu mărgini numai la semnalarea studiilor principale ale progreselor realizate și realizabile, în această însemnată materie.

Mașinile, al căror scop e transportarea omului în oceanul atmosferic, au fost în totdeauna clasate în două categorii: mașini mai ușoare (baloane) și mașini mai grele (mașina de zburat propriu zisă) decât aerul. În cele dintâi, posibilitatea plutirii în aer e datorită unui gaz (gazul de luminat și hidrogenul) mai ușor decât aerul; în cele de al doilea, plutirea are loc grație unei puteri mecanice, ajutată de planuri înclinate (aeroplan), de elici (elicopter) sau de aripi bătătoare (ortopter sau outopter).

Cărmuirea baloanelor datează dela Giffard (1855) și poate fi considerată ca un fapt împlinit din ziua, în care doi ofițeri francezi, Renard și Krebs, în urma încercărilor făcute în 1885 cu balonul »La France«, au reușit, de cincis ori din șapte și cu o înălțime superioară a 6 metri pe secundă, să se întorcă la punctul de plecare. Tot ce s'a făcut de atunci încolo nu e decât o perfecționare, datorită îmbunătățirii instrumentelor mecanice. Forma tuturor baloanelor cu cărmă și alcătuirea loc mecanică nu sunt, decât o copie a sus numitului balon, care a devenit modelul-tip.

Dar cu toate perfecționările, ce li s'au adus, mașinile de acest fel n'au corespuns așteptărilor, și totată lumea vede azi că puțința de a le cărmui e destul de relativă. În adevăr, soluția navigației aeriene nu putea fi dată decât de o mașină, care să se mențină în atmosferă și să o străbătă prin mijloace pur mecanice.

În primăvara anului 1902, data sosirii mele la Paris, impresionată de faptul, că Santos-Dumont făcuse inconjurul turnului Eiffel cu un balon dirijabil, opinia publică socotea, că mașina viitorului nu va putea fi niciodată mai grea decât aerul. Această condițiune, (aceea ca mașina să fie mai ușoară decât aerul) nu are, însă, ca urmare imediată, aservirea totală, dependența absolută a balonului de puteri superioare, de puterea vântului, care îl mână? Probă soarta celor mai însemnate baloane cu cărmă, ori de câteori s'au aflat în o atmosferă agitată. (Zeppelin I, Zeppelin II, Nulli Secundus, Patrie). Balonul are, înainte de toate, acest neajuns față de rivalul său: mașina de zburat, că nu poate rezista curenților atmosferice, pe când aceasta din urmă, odată lansată, poate să reziste în virtutea inerției. Experiențe repetate au arătat că puterea gravitației nu constituie un obstacol la dezlegarea navigației aeriene. »În adevăr — zice Marey — gravitatea e acel factor, care dă pasărilor în zbor (passa de) repezițiunea extremă a căderii și energia vie pentru a se reinălța. Vântul în loc să le doboare, le menține«. (Le voi des oiseaux, Paris, 1890).

(Va urma.)

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 9 Sept. c. Eri noaptea apele Dunării au început să amenințe cu esundare Buda-veche. În câteva case și pivnițe a intrat apa, și alte sunt amenințate de potop. S'au luat măsuri de apărare.

Viena, 9 Sept. Ministrul de interne a comunicat că grădinarul Gasselhuber a murit eri de holeră: nevasta și fiica lui sunt de asemenea bolnave și au fost insolate.

Brünn, 9 Sept. După ultimile știri sosite din Kunowitz, zece persoane s'au înecat și 100 de case s'au prăbușit în urma ploilor torențiale.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Succesorii.

Redactor respons.: Ioan Spudercs.

La o moară sistematică din provincie, în România, cu o producție de trei vagoane pe zi, se caută un **Magaziner** pentru primiri, încărcări de grâne și produse, precum conducerea personalului de rezervă, supravegherea vitelor de transport și inventariului curții. Numai oameni cu referințe bune, de o cinste exemplară foarte muncitor, fără nici un viciu, cu scriere bună, siguri în societate, înșurși, să se adreseze cu oferte lor, cu arătarea vârstei la: **Moara „Progresul“ Pitești, România.** De dorit este a se știe pe lângă limba românească, sârbește și nemțește. Locuința în curtea morii.

Tot la această moară s primește un **vizitiu** bun la o pereche de cai, pentru căratul povărilor

Hotel Central

Nr. 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănătoase. **Prețurile dela 2 coroane în sus.** Sală mare pentru nunți, banchete, baluri, concerte, etc. **Bucătărie renumită. Restaurant în Grădina Hotelului.** Vinuri curate de Ardeal, Bere Steinbruch, Serviciu prompt. Omnibus pentru gară la toate trenurile.

IOSEF WYHANEK, Hotelier

Căutăm 2 practicanți

cu cel puțin 2 clase gimnaziale pentru prăvălia noastră de mode și manufactură.

Iulius și S. Anca,
comercianți.

1128,1—10.

Dicső-Szt.-Márton.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 9 Sept. 1910.

Măsură cân greutate:	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	á
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	16	—
"	Grâul mijlociu . . .	15	—
"	Grâul mai slab . . .	14	—
"	Grâul amestecat . . .	12	—
"	Săcară frumoasă . . .	10	—
"	Săcară mijlocie . . .	9	—
"	Orz frumos . . .	8	50
"	Orz mijlociu . . .	8	—
"	Ovăș frumos . . .	7	—
"	Ovăș mijlociu . . .	6	—
"	Cucuruz . . .	12	—
"	Mălaiu (meiu) . . .	11	—
"	Mezare . . .	22	—
"	Lințe . . .	20	—
"	Fasole . . .	22	—
"	Sămânță de in . . .	20	—
"	Sămânță de canepă . . .	15	—
"	Cartofi . . .	2	60
"	Măzărice . . .	—	—
1 kila	Carne de vită . . .	1	36
"	Carne de porc . . .	1	44
"	Carne de cerbere . . .	1	04
100 kil.	Sân de vită proaspăt . . .	40	—
"	Sân de vită toată . . .	6	—

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1909 22 August	Activ:	1910 14 August	12 August
129.857.729	92557729 Reser. metal. aur 109064618	149 383,805	152.498,618
305.218	37300000 „ Trate aur 43433000	454 395	382 884
69 637,841	Argint și diverse monede . . .	95.841,655	103.467,344
33 955,408	Portofoliu Român și străin.	28 703,270	29 952,304
11.999,924	*Impr. pe efec. publice 14345900	11.999,924	11.999,924
15.093,086	„ „ „ in cont-curent 15606404	14 720,532	14 720,535
3.151,121	Efectele Capital. Social.	3 107,121	3.107,121
5.981,715	Efectele fondului de rezervă	6.001,378	6.001 378
705,739	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	714,018	714,018
334 560	Imobile	273,940	285 482
112.994 595	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .	116.970.220	116.800,795
27.767,229	Cheltuieli de Administrațiune . . .	31.523,381	31.550 133
65.258 24	Depozite libere . . .	52.493,618	51 993,338
477.042,407	Conturi curente . . .	512.187 260	522.972 874
	Conturi de valori . . .		
	Pasiv:		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000 000
26.727,618	Fond de rezervă . . .	28 421,362	28.421,362
3.992,572	Fondul amortis. imob. și material . . .	4.248,750	4.248,750
292 029,120	Bilete de Bancă în circulațiune . . .	317.434,080	327 052,480
2.237.648	Profituri și pierderi . . .	2.341,543	2.341,543
626.054	Debânzi și beneficii diverse . . .	565,702	660,091
112 994,595	Depozite de retras . . .	116 970,220	116.080,795
26.434.800	Conturi diverse sold . . .	30.205.603	31.447,853
477.042 407	Scomptul 5% * Dobânda 5 1/2%	512.187 260	522.972,874

Copii de școală

se primesc în întreținere la o preoteasă văduvă germană **Strada Aței Schwarzburg etaj I.**

Informații dela 10—12 oare.
(1154,1—2)

La o familie germană

se primește un școlar în întreținere. Informații la administrația ziarului.
1155,1—2.

Singurul institut de asigurare ardelean „TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5. SIBIU. (edificiile proprii.)
recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru **edificii, recolte, mașini, mobile** etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai estime, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix cu plăti simpli sau dubla a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare. mai departe asigurări de accidente corporale, contra infractiei (furt prin spargere și asigurări de pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea an. 1909 K. 4.831,168 51

Capitale asigurate pe viață achitate K. 4.571,035 31

Starea asigurărilor de foc cu sfârșitul anului 1909 . . K. 112.045 419—

Starea asigurărilor de viață cu sfârșitul anului 1909 . K. 10.847,132—

Fonduri de întemeiere și de rezervă K. 2.309,387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr 5 și la toate agenturile.

Persoane vărsate în Acuisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Prețuri de tot scăzute.

Din cauza strămutării vând toate **confecțiunile lucrate cu mâna** cu prețuri de tot scăzute.

Fritz Bolesch

Strada Mihael Weis. Casa Copony.

Nr. 1143—150

Tipografia Mureșanu Brașov

Târgul Inului nr. 30.

ȘTIINȚĂ, ARTĂ
ȘI PROGRES

Telefon inter. nr. 226.

Biroul Tipografiei în curte et. I.

Aici se efectuează toate comenzile.

Acest stabiliment este aranjat din nou cu un bogat asortiment de material, cu cele mai frumoase și mai moderne corpuri de litere, provăzute cu toate mijloacele tehnice tiparului, astfel încât ne-a flăm în plăcuta poziție de a putea satisface pe terenul artelor grafice, și celor mai rafinate dorințe. Fără concurență, la nivelul recerut de timpul prezent s'a avântat Tipografia A. Mureșian, prin noaua aranjare. Muncitori experți, puteri de primul rang. De aceea ne este posibil a pregăti urgent și cu acuratețe ori ce lucrare cât de extinsă, opuri, Istorii, volume, monografii, și tot felul de lucrări cât de complicate la noi se efectuează prompt, cu febrilă iuteală, gust și frumusețe artistică, Prețuri moderate.

Ne rugăm pentru spriginirea binevoitoare prin dese comenzi.

Toate comenzile, scrisorile, mandatele și banii, sunt a se adresa direct la

Direcțiunea Tipografiei A. Mureșian Brașov

IMPRIMATE, CĂRȚI, științifice, didactice și literare. — STATUTE, — foi periodice, Prețuri curente. Protocoale tabelarice, tot felul de invitări la petreceri, logodnă, cununie, în culori și simple, lucrări artistice executate modern. Toate comenzile vor fi punctuale, grabnic efectuate cu prețurile cele mai convenabile.

Atelier de arte grafice stabiliment nou aranjat cu cele mai frumoase litere

LUCRĂRI PENTRU bănci, Bilanțe, Libele de depuneri executate artistic în toate culorile după dorință. Compturi, adrese Circulare, Scrisori, Firme, DIPLOME, GALANTERII, Bilete de vizită, Logodnă, Cununie, Necroloage. Tot soiul de tablele și anuete, prețuri foarte moderate. Cele mai moderne tipărituri comerciale.

Stabiliment de nou asortat și aranjat cu cele mai bogate garnituri